

INVESTAZ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş. TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇ İŞLEMLERİ TEMİNATLANDIRMA POLİTİKASI

İşbu teminatlandırma politikası, Sermaye Piyasası Kurulu'nun III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliği'ne eklenen 25/B hükmü uyarınca, InvestAZ Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'nin (şirket) yapacağı tezgâhüstü türev araç işlemlerinde, yatırımcılardan alacağı teminat türlerinin, bu teminatların yönetilmesinin, riskin doğması hâlinde paraya çevrilmesinin temel ilke ve esaslarını düzenlemektedir. Teminatlandırma Politikası Şirketin Prosedürlerine ek olarak, risk yönetim biriminin önerisi üzerine, yönetim kurulu tarafından kararlaştırılmıştır.

Teminatlandırma Esasları

- 1) Gerçekleştirilecek olan tezgâhüstü türev araç işlemleri karşılığında Müşteri teminat yatırmak zorundadır. Teminatlar başlangıç teminatları ile işlemler süresince bulundurulması gereken sürdürme teminatından oluşur.
- 2) Müşteri ile gerçekleştirilecek işlemlerde teminatların hesaplanmasında netleştirme uygulanır. Netleştirmede aynı dayanak varlık üzerine yazılmış olan tezgâhüstü türev araçlarda kısa ve uzun pozisyonların birbirleri ile mahsup edilmesi sonucu bulunan pozisyonunun teminatlandırılmasına dayanır.

Başlangıç Teminatı

1) Tezgâhüstü türev araç işlemleri için, türev araçların niteliğine bağlı olarak aşağıdaki oranlarda başlangıç teminatı aranır. Başlangıç teminatı tezgâhüstü türev aracın sözleşme değerinin aşağıdaki tabloda dayanak varlıklar itibariyle yer alan minimum teminat oranlarının çarpılması suretiyle hesaplanır.

Tezgâhüstü Türev Araç	Başlangıç Teminat Oranı
Kredi Türevleri	%2
Mala Dayalı Türev Araçlar	%1
Paya Dayalı Türev Araçlar	%1
Döviz Dayalı Türev Araçlar	%1
Faiz Türevleri	%0,5

- 2) Müşterinin opsiyon satın aldığı işlemlerde teminat hesaplaması yapılmaz.
- 3) Kısa pozisyon işlemlerinde, yükümlülüğe konu dayanak varlığın brüt tutarının Müşteri'nin InvestAZ nezdindeki hesaplarında teminat olarak temin edilmesi halinde başkaca bir teminat alınmasına gerek yoktur. Bu durumda teminat kompozisyonlarına ilişkin kısıtlamalar uygulanmaz.
- 4) Başlangıç teminatı aşağıdaki durumlarda en geç bir iş günü içerisinde yeniden hesaplanır;
 - a) Müşteri tarafından yeni bir tezgâhüstü türev araç işlemi gerçekleştirilmesi,
 - b) Müşteri tarafından açık pozisyonların ifası ya da kapatılması
 - c) Müşterinin sahip olduğu tezgâhüstü türev araç işleminde, teminat tamamlama ya da teminat çekme işlemi hariç parasal bir işlemin gerçekleşmesi,
 - d) Netleştirme yapılan bir açık pozisyonunun kategorisinin değiştirilmesi,
 - e) 10 gün içerisinde başlangıç teminatının hesaplanmamış olması

Başlangıç Teminatı Hesaplamasında Netleştirme:

1) Başlangıç teminatının hesaplanmasında netleştirme, aynı Müşteri ile aynı dayanak varlık üzerine yazılmış sözleşme değeri hariç aynı sözleşme şartlarına tabi ters pozisyondaki tezgahüstü türev araçların birbirlerinden indirilmesi sonrasında bakiye sözleşme değerine Başlangıç Teminatı oranlarının uygulanması suretiyle bulunur.

2) Müşteri için hesaplanacak netleştirilmiş başlangıç teminatı;

Netleştirme Başlangıç Teminatı = Başlangıç Teminatı (Uzun Pozisyonlar) - Başlangıç Teminatı (Kısa Pozisyonlar)

formülü ile bulunur.

Sürdürme Teminatı:

1) Sürdürme teminatı tezgahüstü türev araç işlemleri süresince Müşterinin hesabında bulundurması gereken teminat tutarını gösterir. Sürdürme teminatı Müşterinin sahip olduğu tüm tezgahüstü türev araç pozisyonları dikkate alınmak suretiyle net pozisyon üzerinden hesaplanır.

2) Sürdürme teminatı, her gün itibariyle Müşteri açık pozisyonların piyasa fiyatları ile değerlemesi sonucu bulunan tutar olup başlangıç teminat miktarının %40'idir.

Pozisyonların Güncellenmesi:

1) InvestAZ her gün itibariyle Müşteri hesabındaki tezgahüstü türev araç pozisyonlarını Bloomberg, REUTERS ya da benzeri veri kuruluşu tarafından yayımlanan fiyatlar üzerinden ya da belirleyeceği başkaca bir veri kaynağına bağlı olarak her gün saat 24:00'da günlük olarak değerler.

2) InvestAZ, ulusal ve uluslararası piyasalarda yaşanan ani piyasa koşulları, fiyat hareketliliği, ekonomik göstergeler üzerinde çok ciddi etki yaratacak olayların gerçekleşmesi halinde gün sonunu beklemeksizin gün içinde de pozisyonları değerleyebilir.

Teminat Tamamlama Çağrısı:

1) Müşteri tarafından sahip olduğu açık pozisyonlar nedeniyle pozisyon güncellemesi sonucunda hesaplanan teminat tutarı sürdürme teminatının altına düşmesi durumunda, hesabında bulunan teminatın netleştirilmiş başlangıç teminatı tutarına artırılması amacıyla Müşteri'ye teminat tamamlama çağrısı yapılır.

2) Müşteri teminat oranını kontrol etmekle yükümlüdür. Teminat uyarısında sonra pozisyon azaltımı ya da fonlama yaparak ilgili yükümlülüklerini ivedilikle yerine getirir. Söz konusu teminat tamamlama çağrısının yerine getirilmemesi durumunda InvestAZ pozisyonları, en yüksek zarardaki pozisyondan başlamak suretiyle re'sen kapatır.

Zorunlu Tasfiye:

InvestAZ tarafından gerçekleştirilen pozisyon güncellemeleri sonucunda Müşteri tarafından açık pozisyonlar karşılığında nakit olarak yatırılmış teminatların toplam açık pozisyonların %20 seviyesinin altına düştüğünün tespit edilmesi durumunda InvestAZ teminat tamamlama çağrısında bulunmaksızın Müşterinin açık pozisyonlarını en zararlı pozisyondan başlamak suretiyle likidite edebilir.

Teminat Olarak Kabul Edilecek Varlıklar:

1) Müşteriler tarafından gerçekleştirilecek tezgâhüstü türev araç işlemlerinde teminat olarak alınacak varlıklar ve söz konusu varlıkların değerlendirme katsayıları aşağıda yer almaktadır.

Teminat Olarak Kabul Edilecek Varlık	Değerleme Katsayısı
Nakit (TL, USD, EUR, GBP)	%100
Devlet Borçlanma Araçları	% 90
Altın	%85
BİST 30 Endeksinde yer alan paylar	%70

2) InvestAZ, Müşteri tarafından teminat olarak verilen varlıkları saklanmasında sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine uygun davranır. Müşteri tarafından teminat olarak Altın tevdi edilmesi durumunda InvestAZ söz konusu varlığı kendi belirleyebileceği ve altın saklama konusunda yetkilendirilmiş yurtiçinde veya yurtdışında yerleşik bir banka ya da saklama kurumu nezdinde tutabilir.

3) Müşteri tarafından nakit teminat verilmesi durumunda InvestAZ söz konusu nakdi nemalandırma/kullanma konusunda serbesttir. Tüm nema gelirini InvestAZ'nin alması esastır. InvestAZ bu nema gelirinin bir kısmını bir müşteri ya da müşteri grubuyla paylaşmakta da serbestir.

Kompozisyon Limitleri:

1) Müşteri tarafından sahip olunan açık pozisyonlar karşılığında yatırılacak teminatın minimum %50'sinin nakit olması zorunludur.

2) Nakit dışında teminat verilmesi durumunda söz konusu teminatların toplam teminatlar içindeki oranları aşağıdaki şekilde belirlenir.

Teminat Olarak Kabul Edilecek Varlıklar	Grup Limiti	(Grup Limiti Yüzdesi Olarak) Alt Grup Limiti
Devlet İç Borçlanma Senetleri	En Fazla %70	%50 (ISIN Bazında)
Pay Senetleri (BIST30)	En Fazla %50	%40
Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	En Fazla %50	-

3) Herhangi ihraççı veya bu ihraççı ile aynı sermaye grubuna dahil diğer ihraççı/ihraççılar tarafından ihraç edilmiş veya verilmiş menkul kıymetler toplamı, InvestAZ tarafından tezgahüstü türev araç işlemleri için kabul etmiş olduğu toplam teminatlar içindeki payı %40'i geçemez. Bu sınırın aşılması halinde teminatların yatırılmasında öncelik sıralaması dikkate alınır, sınır aşımına sebep olan son yatırılan teminat sahibi Müşteri elektronik ortamda ya da InvestAZ tarafından yazılı olarak uyarılır ve teminatı değiştirmesi istenir.

Teminatların Değerlemesi:

Teminat olarak kabul edilen varlıklar, teminat hesaplamalarında aşağıdaki değerler üzerinden dikkate alınır.

Değerleme	Değerleme Kriteri
Döviz	Bloomberg ekranlarında ilgili para cinsi için ilan edilen döviz alış kuru

Devlet Borçlanma Araçları	Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasasında oluşan en son işlem fiyatı
Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Taşlar Piyasasında oluşan en son işlem fiyatı
Pay	Borsa İstanbul A.Ş.'de Pay Piyasasında oluşan en son işlem fiyatı

Pozisyonların Başka Bir Kurum Aktarılması

1) InvestAZ'nin, Müşteri'nin tezgahüstü türev araç emirlerini gerçekleştirilmek üzere başka bir finansal kuruluşa aktarması durumunda Müşteri en az emirlerin aktarıldığı finansal kuruluş tarafından talep edilen teminat tutarı kadar teminatı InvestAZ nezdindeki hesaplarına tutmak zorundadır.

2) Emirlerin aktarıldığı finansal kuruluşun teminatlandırma, teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, değerlendirme, teminat hesaplama ve teminat tamamlama ya da benzeri konularda bu politikada yer alan usul ve esaslardan farklı bir esas belirlemiş olması durumunda Müşteri söz konusu finansal kuruluşun belirlediği usul ve esaslar uymak zorundadır.

Müşteri Limitleri

1) Müşteri limitlerinin hesaplanmasında aynı dayanak varlığa bağlı aynı yöndeki tüm açık pozisyonlar dikkate alınır. Limit hesaplamalarında aynı dayanak varlığa ilişkin aynı vadedeki ters pozisyonlar netleştirilir.

2) Aynı yönlü pozisyonların hesaplanmasında; uzun alım opsiyonu pozisyonu, kısa satım opsiyonu pozisyonu ve uzun vadeli işlem pozisyonu ile kısa alım opsiyonu pozisyonu, uzun satım opsiyonu pozisyonu ve kısa vadeli işlem pozisyonları dikkate alınır. Söz konusu gruplardan yüksek olan limit hesaplamalarına esas teşkil eder.

3) Müşteri'nin sahip olabileceği maksimum tezgahüstü türev araç açık pozisyonu Kredi Komitesi kararı ile belirlenir ve Müşteri'ye bildirilir. Kredi Komitesi söz konusu limitin belirlenmesinde Müşteri'nin yatırmış olduğu teminat oranı, InvestAZ nezdindeki varlıkları, Müşteri'nin işlem yapacağı tezgahüstü türev araç türleri ile InvestAZ'nin söz konusu araçlar için koruma pozisyonu alıp almaması ve Müşterinin pozisyonlarının InvestAZ sermaye yeterliliği üzerindeki etkilerini dikkate alır.

4) Kredi Komitesi, söz konusu limit tahsisini Müşteri bazında yapabileceği gibi Müşteri grupları ya da ürün grupları olarak standart limitler şeklinde de tahsis edebilir.

5) Müşteri'nin prim ödeyerek satın aldığı opsiyon pozisyonları ile dayanak varlığa ilişkin yükümlülüklerini dayanak varlığı InvestAZ nezdindeki hesaplarında temin ettiği işlemler limit hesaplamalarında dikkate alınmaz.

6) Birebir hedgelenen pozisyonlarda limit hesaplamaları dikkate alınmaz.

7) Müşteri hesabında gerçekleştirilen gün sonu değerlemeleri sonucunda zarar tutarının söz konusu Müşteri'ye tanınan limit tutarının %80'ine ulaşması durumunda yeni pozisyon açılmaz. Bu maddenin uygulanmasında zorunlu tasfiyeye ilişkin hükümler saklıdır.

Açık Pozisyon Zararlarının Maksimum Tutarı

1) Belirli bir an itibariyle Müşteriler bazında yapılacak netleştirme sonrasında açık pozisyonlar nedeniyle oluşması muhtemel zarar miktarının teminatlar ile karşılanamayan kısmı, InvestAZ'nin sermaye yeterliliği taban fazlasını aşamaz. Piyasada yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle Müşterilerin açık pozisyonlar nedeniyle oluşan zararının teminatlar ile karşılanamayan kısmının sermaye yeterliliği taban fazlasının %80'ine ulaşması durumunda en yüksek pozisyona sahip Müşterilerden başlamak suretiyle koruma işlemine girilir ya da pozisyonlar en çok zarar eden pozisyondan başlamak üzere re'sen kapatılır.

2) Bu madde kapsamında yapılacak hesaplamalarda Müşterilerin başka bir finansal kuruluş nezdinde koruma işlemine tabi tutulan açık pozisyonları dikkate alınmaz. Uzun opsiyon pozisyonlarına ilişkin zarar tutarı sadece ödenen opsiyon primi olarak dikkate alınır.

3) Müşterilerin sahip oldukları pozisyonların bir kısmının koruma işlemine tabi tutulmuş olması durumunda, birinci fıkra kapsamında yapılacak hesaplamalarda, koruma işlemi nedeniyle işlemin gerçekleştirildiği finansal kuruluşa tevdi edilen teminatlar dikkate alınmaz.

Limit Tahsisi

Kredi Komitesi, Müşteriler tarafından tevdi edilen bilgi ve belgeler ile InvestAZ tarafından yapılacak istihbari bilgiler çerçevesinde tezgahüstü türev araç işlemleri gerçekleştirilmeden önce her bir Müşteri için, teminat oranı ile uygun bir limit belirler. Söz konusu limitlerin belirlenmesinde ilgili Müşterinin InvestAZ'de gerçekleştirmiş olduğu diğer yatırım hizmet ve faaliyetleri ile söz konusu işlemlere ilişkin yükümlülüklerini yerine getirme konusundaki hassasiyeti göz önünde bulundurulur.

Müşteri Pozisyon Limitleri

1) Herhangi bir Müşterinin kurum tarafından hedgelenmemiş açık pozisyonlarının riske maruz değeri toplamı InvestAZ özkaynaklarının %10'nu geçemez.

2) Limitlerin hesaplanmasında aynı dayanak varlığa ait aynı yönlü pozisyonlar birlikte değerlendirilir ve söz konusu toplamlardan büyük olan dikkate alınır.

3) Müşterinin sahip olduğu pozisyonların piyasada yaşanan fiyat değişiklikleri nedeniyle bu maddede yer alan limitleri aşması durumunda, aşan kısım ters pozisyon alınarak kapatılabilir ya da pozisyonun tamamı kapatılarak limitlere uygun yeni bir pozisyon açılabilir.

4) Kredi Komitesi bu maddede yer alan limitleri artırmaya ya da limit aşımı durumunda uygulanacak yöntemin belirlenmesine veya herhangi bir işlemde bulunulup bulunmayacağına karar vermeye yetkilidir.